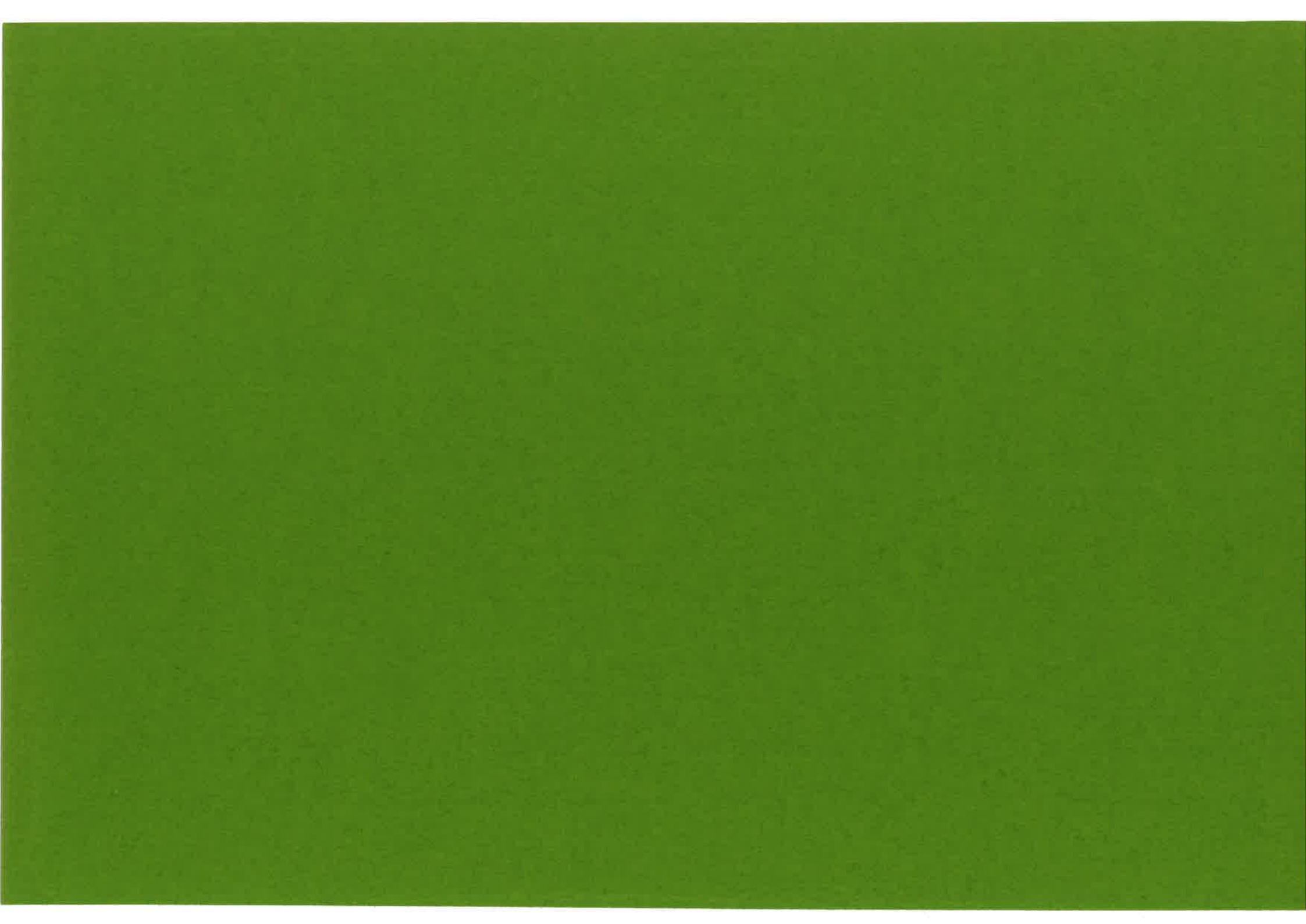

de kempphaan

Mededelingenblad van de vogelwerkgroep
van de KNNV afdeling Beveland.

de kemphaan

Mededelingenblad van de vogelwerkgroep
van de KNNV afdeling Beveland.

Inhoud

Voorwoord.	Blz. -
SOVON-tellingen.	1
Inventarisatie buitengebieden in de gemeente Borsele.	1
Nestkastenproject Wesselopark-Zwartsluisje.	3
Inventarisatie Hollandse Hoeve.	7
De Kerkuil op Zuid-Beveland.	12
Bijzondere waarnemingen 1981.	16
Verslagen van vergaderingen.	18
Contactadres: P.M. Wondergem Clara's pad 48 4451 HE Heinkenszand.	

Voorwoord

Naast de inventarisatie van het Poelbos van 1979 tot 1981 zijn door de vogelwerkgroep in 1981 nog andere inventarisaties en tellingen uitgevoerd. Om nu te voorkomen dat al deze gegevens, die niet in een rapport zijn ondergebracht, belanden in een la waar ze nooit meer uit tevoorschijn komen, is het idee opgevat om al deze gegevens te beschrijven in onregelmatig verschijnende mededelingen. Het ligt in de bedoeling dit jaar mededelingen te wijden aan de ganzen op Zuid-Beveland en de verspreiding van de Kerkuil op de Bevelanden.

SOVON-tellingen

Door de Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland en Contactorgaan voor Vogelstudie van de K.N.N.V. is in 1978 een onderzoek gestart naar de verspreiding van winter- en trekvogels. Dit onderzoek vindt plaats van 1978 tot 1984 en wordt uitgevoerd door leden van allerlei verenigingen op het gebied van natuuronderzoek en natuurbescherming.

Nederland is voor dit onderzoek verdeeld in 19 districten met voor elk district een coördinator, elk district is weer onderverdeeld in blokken van 5 bij 5 km.

Door de vogelwerkgroep zijn dit jaar 6 van deze blokken onderzocht, waarvan één met medewerking van de jeugdafdeling.

Bij het onderzoek wordt nagegaan hoeveel vogelsoorten in een bepaald blok voorkomen; de aantallen van een soort die in een blok voorkomen zijn niet zo belangrijk.

Na verwerking van de gegevens zal in 1984 een atlas worden uitgegeven voor de verspreiding van winter- en trekvogels in Nederland.

Inventarisatie buitengebieden in de gemeente Borsele

In de gemeente Borsele liggen enkele gebieden met landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde die niet in het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente zijn opgenomen.

Door het Coördinatieorgaan is hiertegen beroep aangetekend en is aan de werkgroep gevraagd de ornithologische waarde van deze gebieden te onderzoeken.

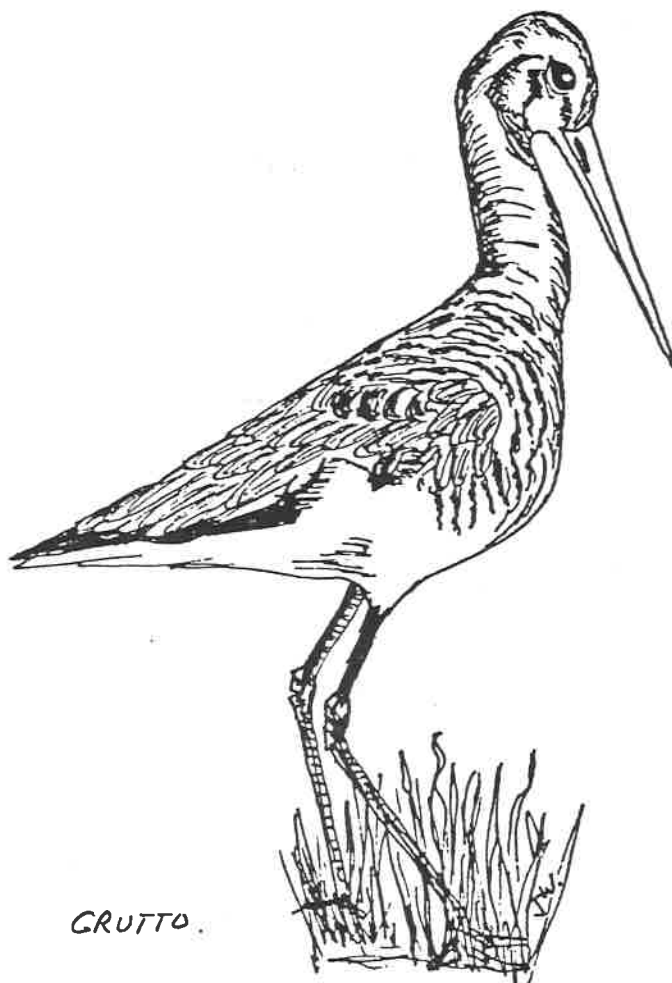
Twee van deze gebieden onderscheiden zich van de andere gebieden en het omliggende land door een grotere ornithologische waarde.

Het eerste is een laaggelegen weiland met enkele drinkputten en gedeeltelijk omgeven door een meidoornheg en een houtwal gelegen ten oosten van Nieuwdorp. In de heggen broeden allerlei soorten zangvogels, terwijl het laaggelegen weiland een broed- en fourageergebied vormt voor weidevogels.

Het tweede gebied is een vlak achter de zeedijk gelegen weiland ten westen van Ellewoutsdijk.

Mede door de aanwezigheid van een ondiepe brede sloot kan men hier in voor- en najaar verschillende soorten steltlopers aantreffen. Ook broeden hier enkele soorten weidevogels zoals Kievit en Tureluur. Voor de vogels is het te hopen dat door het aangetekende beroep deze gebieden hun huidige staat zullen behouden.

Piet Wondergem.

Nestkastenproject

Zwart Sluisje

In de houtwal naast de boomgaard werden de volgende soorten broedend aangetroffen: Merel, Zanglijster, Heggemus, Kneu en Winterkoning. Deze houtwal is een uitstekende broedgelegenheid voor vele kleine zangvogels gezien de soorten struiken en bomen die hier staan, zoals Meidoorn, Mispel, Iep, Braam, Hondсроos, Klimop enz. De boomgaard zelf is een oude hoogstam pereboomgaard met enkele zeer oude notebomen, deels omgeven door Populier en Knotwilg. Het spreekt haast vanzelf dat dit een waar dorado voor de vogels is.

Wesselopark

Dit is een sportveldencomplex achter Kloetinge, gelegen tussen oude hollebollige weilanden met veedrinkputten. Het sportcomplex is ruim omgeven door bosplantsoen waarin de nestkasten zijn opgehangen. Door de betrekkelijke rust op en om het terrein vinden veel vogels hier een rust- en broedplaats. Positief is ook de aanwezigheid van enkele oude boerderijen in het gebied.

In beide gebieden worden de kastjes regelmatig gecontroleerd en in de maand december schoongemaakt en zonodig gerepareerd of vernieuwd. Het controleren gebeurt in de maanden april, mei en juni ongeveer om de 3 à 4 weken. Dit controleren en schoonmaken gebeurt allemaal op een enthousiaste manier door de jongens en meisjes van de jeugdafdeling met hulp en toezicht van een leider.

Aantal en soort nestkasten

In 't Zwart Sluisje hangen er momenteel 15, geschikt voor Spreeuw, Ringmus, Pimpel- en Koolmees, waarvan 2 vliegenvangerkasten.

Er is een idee naar voren gekomen om er nog 1 of 2 kastjes bij te hangen, gezien de grootte van het gebied. In het Wesselopark hangen 16 nestkasten waarvan 2 geschikt voor vliegenvangers. Een probleem is soms het uitpikken van de invliegopening door spechten. We hebben hiervoor metalen plaatjes laten maken met de juiste opening voor de

verschillende vogelsoorten. De spechten hebben hier het volgende op gevonden. Op metaal kan niet getimmerd worden, nou dan beginnen ze maar aan de zijkant.

Beschrijving van de verschillende soorten

Spreeuw

Van deze soort hebben in het Wesselopark in 1979 4 paartjes gebroed en jongen grootgebracht. In 1980 5 paartjes en in 1981 3 paartjes. In het Zwart Sluisje broedden van deze soort in 1979 1 paartje en in 1980 3 paartjes. In 1981 tenslotte 3 paartjes.

Huismus

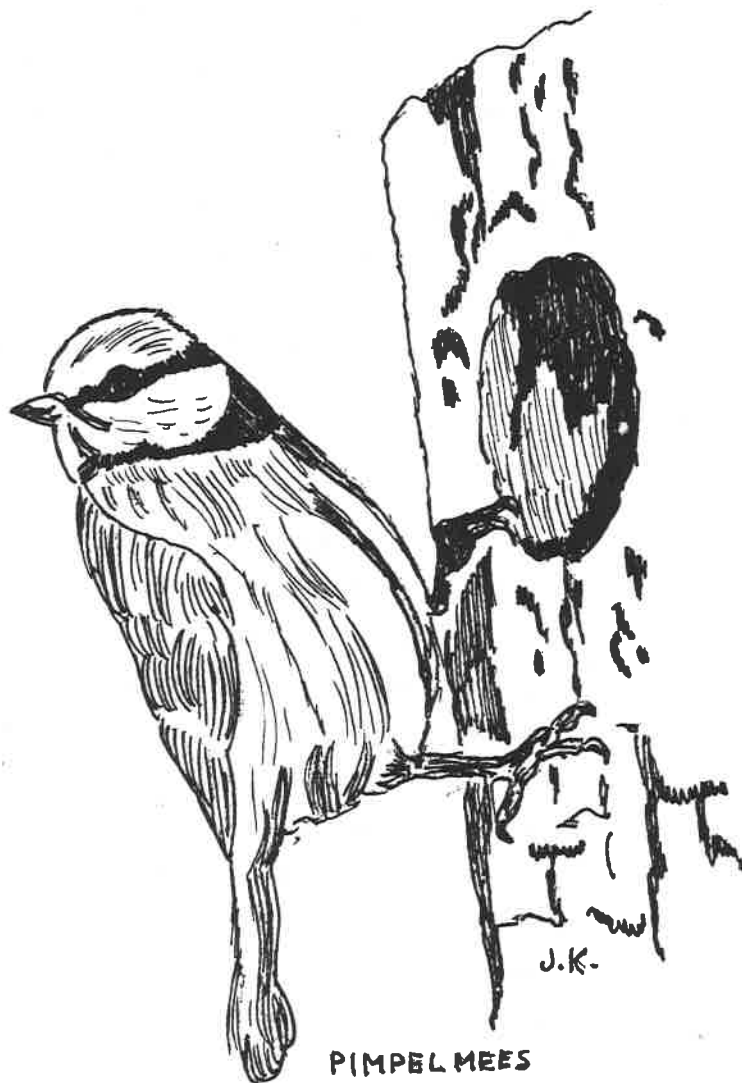
In 1979 4 paartjes, in 1980 6 en in 1981 3. Deze brachten allen jongen groot. Voor deze kwajongens geen probleem, want ze vinden overal wat van hun gading. Desondanks hebben ze niet in het Zwart Sluisje gebroed.

Pimpelmees

In 't Zwart Sluisje hebben in seizoen 1979 2 paartjes Pimpelmezen jongen grootgebracht; in 1980 één en in 1981 4 paartjes. Een opmerkelijke toename. Voor 't Wesselopark gelden de volgende aantallen: 1979 2 paartjes; 1980 2 en in 1981 3 paartjes. Ook een toename van deze nuttige insecteneters.

Koolmees

2 paartjes in 1979, eveneens 2 in 1980 en 3 in 1981. Dit alles in het Wesselopark. 't Zwart Sluisje telde van deze soort in 1979 1 paartje, voor 1980 2 en voor 1981 maar 1 broedpaar.

Ringmus

Deze neef van onze Huismus was in 1979 met 2 paartjes vertegenwoordigd in het Wesselopark. Gebroed en jongen grootgebracht. Volgende seizoenen niet meer gezien. In 1979 bracht deze soort één nest jongen groot in 't Zwart Sluisje. In 1980 eveneens en in 1981 broedden hier zelfs 2 paartjes. Ook werden er dikwijls nesten aangetroffen in kastjes. (Speel- of slaapnest?)

Enkele bijzondere soorten

Te beginnen in 't Zwart Sluisje. In 1979 hadden we hier een nest van een Boomkruiper, waarin 4 eieren en later 4 jongen. Dit alles in een vliegenvangerkast. Helaas, een lange tijd slecht weer, koud en regenachtig en bij de eerstvolgende controle in mei lagen de jongen dood in het nest. In 1980 en 1981 niet meer gezien.

Verder de Grauwe Vliegenvanger. Deze heeft in 1979 5 jongen grootgebracht en in 1980 2. In 1981 heeft deze soort hier niet meer gebroed.

TORENVALK.

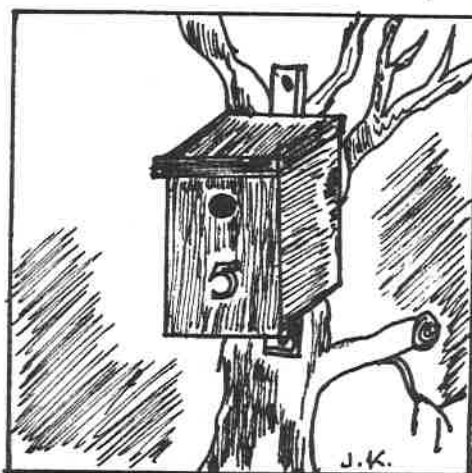
<u>1979</u>			<u>1980</u>		<u>1981</u>	
no.	soort	aantal jongen	soort	aantal jongen	soort	aantal jongen
<u>Wesselopark</u>						
6	Huismus	4	Huismus	4	Huismus	?
96	Pimpelmees	7	Pimpelmees	5	Pimpelmees	10
17	Ringmus	3	Huismus	6	Mus	3
94	Spreeuw	?	Spreeuw	5	Spreeuw	4
16	Koolmees	x	x		Koolmees	4
0	Huismus	4	Mus	3	Mus	5
8	x		x		Pimpelmees	8
18	Ringmus	5	Ringmus	4	Mus	x
92	Spreeuw	4	Spreeuw	4	Spreeuw	4
95	Pimpelmees	x	Pimpelmees	3	Pimpelmees	x
9	Mees	x	Pimpelmees	x	Pimpelmees	10
4	Ringmus	4	Ringmus	x	Gr. Vliegenv.	4
10	Mees	5			Pimpelmees	7
93	Spreeuw	2	Spreeuw	5	Spreeuw	4
7			Koolmees	4	Koolmees	11
18	Ringmus	5	Mus	2		
<u>Zwart Sluisje</u>						
1	Spreeuw		Spreeuw	3	Spreeuw	5
2	Spreeuw	3	Spreeuw	3	Spreeuw	5
3	Pimpelmees	6			Pimpelmees	6
4	onbezet					
5	onbezet					
6	Ringmus	6	Ringmus	2	Ringmus	6
7			Pimpelmees	7	Pimpelmees	x
8	Koolmees	6	Spreeuw	2	Spreeuw	4
9	x	x	x	x	Pimpelmees	x
10	leeg		alleen nest		alleen nest	
11	Boomkruiper	4	Boomkruiper	4	Koolmees	6
12	Gr. Vliegenv.	x	Gr. Vliegenv.	2		
13	onbezet		onbezet		onbezet	
14	onbezet		Pimpelmees	4		

Jaap Kwekkeboom.

Inventarisatie Hollandse Hoeve

De Hollandse Hoeve is een recreatiegebied gelegen bij de kinderboerderij in Goes-Noord. Het gebied bestaat uit een oude hoogstamboomgaard met enkele oude drinkputten, waaruit blijkt dat het gebied vroeger waarschijnlijk bestond uit weiland. Aan de noord- en oostkant is dit gebied tijdens de uitbreiding van de woonwijken in deze omgeving vergroot door nieuwe aanplant van bomen en struiken en de aanleg van voetpaden en waterpartijen. De komende jaren zal het gebied nog verder naar het noorden langs de Kattendijkse Dijk uitgebreid worden.

In het gebied broeden en verblijven vele vogelsoorten die hierna beschreven zijn. In het voorjaar van 1982 wordt het gehele gebied geïnventariseerd op broedvogels. Verder zal er deze zomer geïnventariseerd worden op het gebied van planten en hydrobiologie. Het totaal aan gegevens zal te zijner tijd ondergebracht worden in een rapport.

NESTKAST Kool - OF
PIMPELMEEES.

Soortenlijst inventarisatie "De Hollandse Hoeve"

1. Wilde eend	- <i>Anas platyrhynchos</i>
2. Bergeend	- <i>Tadorna tadorna</i>
3. Waterhoen	- <i>Gallinula chloropus</i>
4. Zilvermeeuw	- <i>Larus argentatus</i>
5. Kokmeeuw	- <i>Larus ridibundus</i>
6. Watersnip	- <i>Gallinago gallinago</i>
7. Blauwe Reiger	- <i>Ardea cinerea</i>

8. Turkse Tortel	- Streptopelia decaocto
9. Houtduif	- Columba palumbus
10. Kauw	- Corvus monedula
11. Ransuil	- Asio otus
12. Grote Bonte Specht	- Dendrocopus major
13. Koekoek	- Cuculus canorus
14. Gierzwaluw	- Apus apus
15. Huiszwaluw	- Delichon urbica
16. Boerenzwaluw	- Hirundo rustica
17. Koolmees	- Parus major
18. Pimpelmees	- Parus caeruleus
19. Merel	- Turdus merula
20. Zanglijster	- Turdus philomelos
21. Koperwiek	- Turdus iliacus
22. Kramsvogel	- Turdus pilaris
23. Spreeuw	- Sturnus vulgaris
24. Huismus	- Passer domesticus
25. Ringmus	- Passer montanus
26. Heggemus	- Prunella modularis
27. Winterkoning	- Troglodytes troglodytes
28. Witte Kwikstaart	- Motacilla alba alba
29. Roodborst	- Erithacus rubecula
30. Goudhaantje	- Regulus regulus
31. Kleine Karekiet	- Acrocephalus scizpaceus
32. Grauwe Vliegenvanger	- Muscicapa striata
33. Tuifluiter	- Sylvia borin
34. Braamsluiper	- Sylvia curruca
35. Fitis	- Phylloscopus trochilus
36. Tjiftjaf	- Phylloscopus collybita
37. Vink	- Fringilla coelebs
38. Sijs	- Carduelis spinus
39. Putter	- Carduelis carduelis
40. Kneu	- Carduelis cannabina
41. Groenling	- Chloris chloris
42. Torenvalk	- Falco tinnunculus

Soortenbeschrijving inventarisatie "De Hollandse Hoeve"

1. Wilde eend
Niet zo talrijk, soms wat exemplaren in de slootjes of in de waterpartijen achter de kinderboerderij. Waarschijnlijk wel broedvogel, maar nog geen nest gevonden of jongen gezien. Wel was er in het voorjaar een paartje in een van de achterste sloten.
2. Bergeend
Op 13 december 1 exemplaar overvliegend.
3. Waterhoen
Zeker 1 koppel in het putje achter de gymzaal. Dit putje is volgroeid met riet. Dit jaar ongeveer 5 jongen. In december was er nog een exemplaar in het putje achter bij de Kattendijkse dijk. Dit zou eventueel dezelfde vogel geweest kunnen zijn. De andere putjes bevatten geen Waterhoentjes, misschien zijn deze daar te klein voor.
4. Zilvermeeuw
Hoofdzakelijk overvliegend. Als ze landen is dat meestal aan de kant van de AKF-fabriek of zitten daar op de loodsen.
5. Kokmeeuw
Evenals nr. 4, doch bevindt zich ook wel eens in de waterpartijen achter de kinderboerderij.
6. Watersnip
Op 19 december 3 exemplaren in de halfbevroren sloot langs de weg.
7. Blauwe reiger
Voor het eerst gezien in de wei voor de Kattendijkse dijk, later ook wel in de boomgaard. Op 23 oktober 1 exemplaar in het putje achter de rij populieren. Op 7 november weer twee (evenals in het weitje) waarvan er 1 op de schoorsteen van het huis naast de kinderboerderij ging zitten.
8. Turkse tortel
Vrij algemeen, op 7 november ongeveer 20 stuks in de hoge bomen achter de grote schuur. Zal hier waarschijnlijk ook wel broeden.
9. Houtduif
Evenals nr. 8, op 7 november werd nog een volgroeid jong gezien wat gevoerd werd.
10. Kauw
Meestal in de kinderboerderij of in de weitjes bij de pony's en ezels (voedsel).
11. Ransuil
Op 9 september 1 ex, overvliegend bij de dode boom. Volgens de bewoner naast de kinderboerderij zouden er 's winters ook in de schuur zitten.
12. Grote bonte specht
Slechts 2 maal gezien, op 28 maart door de heer Kuys en wij zagen hem op 21 mei overvliegen naar de rij populieren.
13. Koekoek
Alleen nog maar gehoord, meestal als we achter de kinderboerderij stonden.
14. Gierzwaluw
Natuurlijk overvliegend, op 18 juni voor het laatst gezien. Soms zeer talrijk.
15. Huiszwaluw
Evenals nr. 14, op 25 augustus voor het laatst gezien.

16. Boerenzwaluw
Evenals nr. 14 en 15, op 22 september voor het laatst gezien.
17. Koolmees
Vrij talrijk, broedt in de nestkastjes. Hoeveel broedparen precies, weten we nog niet.
18. Pimpelmees
Evenals nr. 17, vooral 's winters zijn er in de boomgaard meer Pimpelmezen dan Koolmezen.
19. Merel
Zeer talrijke broedvogel.
20. Zanglijster
Evenals nr. 19, doch wel minder groot aantal.
21. Koperwiek
Voor het eerst gezien op 23 oktober, vrij veel vogels in de bessestruiken.
22. Kramsvogel
Evenals nr. 21, maar wel dikwijls overvliegend. Pas bij strenger wordend weer ook in de boomgaard zelf.
23. Spreeuw
Zeer talrijk, vooral bij de grote schuur. Broedt in de nestkasten en ook wel in natuurlijke holtes.
24. Huismus
Ook veel te zien in de kinderboerderij en bij de grote schuur, waar ze onder de pannen broeden.
25. Ringmus
Nog niet zoveel gezien, maar zal waarschijnlijk wel in de nestkastjes broeden.
26. Heggemus
Eerst niet veel gezien, maar 's morgens vroeg waren ze overal te vinden. Vrij schuw, hoewel soms uitzonderingen.
27. Winterkoning
Veel in de braambossen, één maal pas uitgevlogen nest jongen gezien. Ongeveer zes stuks.
28. Witte kwikstaart
Voor het eerst gezien in het putje bij de dode boom, later ook achter de grote schuur, waar drie uitgevlogen jongen waren.
29. Roodborst
Pas in het najaar voor het eerst gezien, meestal langs de rondweg.
30. Goudhaantje
Op 23 oktober drie exemplaren achter de grote schuur, vanwaar ze naar een tuin met coniferen vlogen, waren niet schuw en vrij goed te zien.
31. Kleine karekiet
Alleen gehoord in het putje achter de gymzaal.
32. Grauwe vliegenvanger
Vooraf in de lage takken achter de gymzaal, of ze hier broeden is nog niet bekend.

33. Tuinfluiter
Alleen gehoord, meestal langs het smalle paadje naar de gymzaal.
34. Braamsluiper
Op 18 juni een koppel met vier uitgevlogen jongen gezien.
35. Fitis
Alleen gehoord, voor het laatst op 25 augustus.
36. Tjiftjaf
Alleen gehoord, op 10 augustus voor het laatst.
37. Vink
Pas in het najaar voor het eerst gezien, achter het zwembad soms een hele zwerm in de elzen.
38. Sijs
Slechts eenmaal gezien, op 13 december zeven exemplaren in de elzen achter het zwembad.
39. Putter
's Zomers meestal overvliegend, 's winters vrij talrijk in de elzen achter de grote schuur.
40. Kneu
Iets minder talrijk, waarschijnlijk broedvogel, eenmaal een exemplaar gezien wat haar van de pony's verzamelde.
41. Groenling
Zeer talrijk, ook uitgevlogen jongen gezien. Vooral in de boomgaard zelf.
42. Torenvalk
Nog maar tweemaal gezien, een keer opvliegend uit het weitje bij de dijk, en op dezelfde dag opvliegend uit de boomgaard, (misschien dezelfde) verder overvliegend.

Arno Oele
André Hannewijk

DE KERKUIL OP ZUID-BEVELAND.

Inleiding

Dit is het eerste verslag van de inventarisatie die de V.W.G.-Beveland van de K.N.N.V. heeft gehouden naar het voorkomen van de Kerkuil op Zuid-Beveland. De inventarisatie heeft zich vooral gericht op schuren en boerderijen. Hiertoe is Zuid-Beveland onderverdeeld in een aantal afgeronde gebieden, met de bedoeling dat elke boerderij in zo'n gebied bezocht werd. Door het vele werk dat hier aan vast zit, is dit nog maar gedeeltelijk gelukt. De bedoeling is in 1982 rond te komen met de inventarisatie. De resultaten zijn tot nu toe bemoedigend, zoals uit de loop van dit verslag zal blijken.

Broedgevallen 1981

In 1981 werden op Zuid-Beveland met zekerheid 3 broedgevallen geconstateerd. Van nog eens 3 plaatsen is het broeden zeer waarschijnlijk. Het gaat om de volgende gevallen:

Hoedekenskerke.

Hier werd 2 maal gebroed met als resultaat resp. 4 en 2 jongen. Ook voor 1981 werd hier al met succes gebroed.

Oudelande

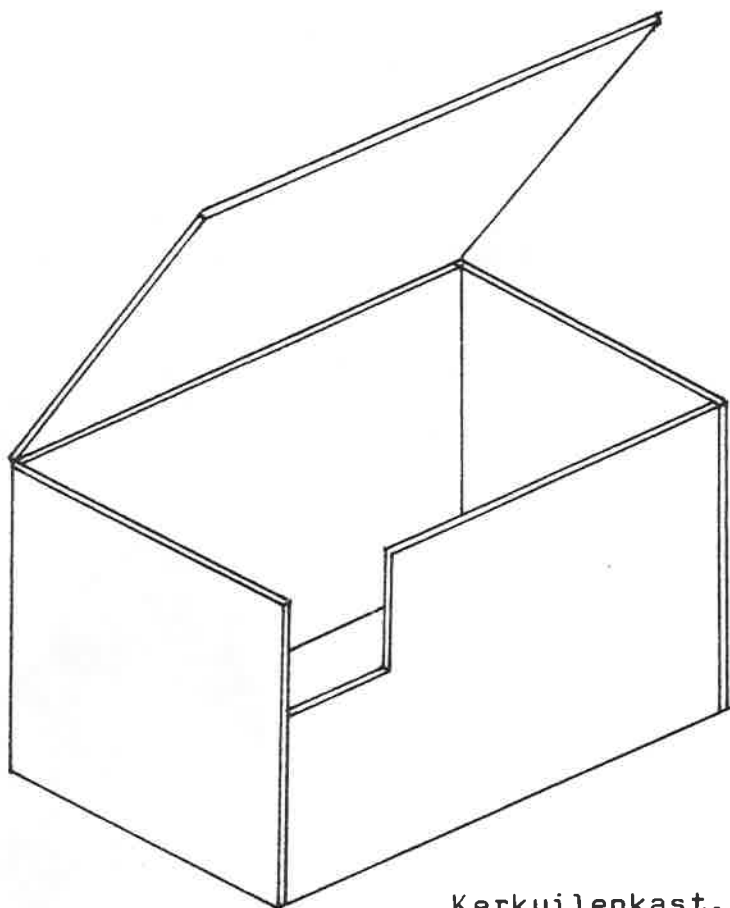
Het resultaat bestond uit minimaal 2 uitgevlogen jongen. Ook hier werd al voor 1981 gebroed.

Oostdijk

In deze boerderij werd dit jaar voor het eerst gebroed. In totaal werden 5 eieren gelegd, waarvan 3 jongen uitgevlogen zijn.

Wemeldinge

Ned. Herv. Kerk. Gezien de grote aantallen braakballen die ook in de zomer gevonden werden, is broeden zeer waarschijnlijk. Ook "overleveringen" van omwonenden wijzen op broeden gedurende meerdere jaren.

Kerkuilenkast.

Sinoutskerke

In de directe omgeving van dit plaatsje werden gedurende de periode juli en augustus 1981 diverse malen 4 Kerkuilen bij elkaar gezien door de bewoners van één der boerderijen aldaar. De uilen kwamen uit de richting van 's-Heer Abtskerke. Gezien het tijdstip van waarneming en het aantal waargenomen uilen mag worden verondersteld dat het hier om ouders en jongen gaat. Een broedgeval in de omgeving van Sinoutskerke / 's-Heer Abtskerke is dan ook zeer waarschijnlijk. Dit wordt bevestigd door waarnemingen van Ch. Jacobusse, die regelmatig Kerkuilen zag in de omgeving van 's-Heer Abtskerke en de weg naar Nisse.

Waarde

In de winter werd regelmatig 1 ex. gezien. In de zomer werden veel meer braakballen gevonden dan normaal het geval was. Van deze laatste drie gevallen is bevestiging van het broeden in 1982 gewenst.

Broedgevallen vóór 1981

Bij het onderzoek kwamen ook voormalige broedgevallen aan het licht. Omdat deze gegevens bijdragen tot een beter inzicht in de verspreiding van de Kerkuil in vroegere jaren, worden zij hieronder vermeld. Die plaatsen waar ook in 1981 werd gebroed, zijn in het vorige hoofdstukje genoemd.

Molen Nisse

Hier is in 1980 en voorgaande jaren gebroed. In 1980 zijn 4 jongen grootgebracht, die later helaas zijn verdronken. Restauratie van de molen is de oorzaak van het verdwijnen van de uilen. Zijn dit misschien dezelfde uilen als vermeld onder Sinoutskerke ?

Kloetinge

In een schuur met een rieten dak werden in 1980 3 jongen grootgebracht. Ook in voorgaande jaren werd gebroed. Vervanging van het rieten dak door een modern dak in het najaar van 1980, heeft tot vertrek van de uilen geleid.

Kapelle

Soekowono. Broedgevallen bekend tot en met 1978.

Oostdijk

Op een hoeve werd in 1976 gebroed, waarbij 4 jongen grootgebracht werden. Deze hoeve ligt dichtbij de hoeve waar in 1981 met succes werd gebroed. Gaat het hier om hetzelfde paartje?

Kruiningen

Broedgevallen in 1977 en 1978.

Oud-Sabbinge

Tot ongeveer 10 jaar terug hebben hier in een schuur Kerkuilen gebroed.

Yerseke

Tot de restauratie van de toren van de Ned. Herv. Kerk in de zeventiger jaren, hebben hier jaarlijks Kerkuilen gebroed. Volgens omwonenden worden er nog regelmatig Kerkuilen gezien zodat de soort misschien nog in Yerseke broedt. Naspeuringen in boerderijen in de omgeving hebben tot nu toe nog geen succes gehad. Mogelijk is ook dat het niet om Kerkuilen ging, maar om rondvliegende Ransuilen, die in het donker met elkaar verward kunnen worden.

Heinkenszand

Tot 1977 hebben hier Kerkuilen gebroed. Tengevolge van een verbouwing zijn ze hier verdwenen. De afgelopen zomer is er op zolder van dit gebouw regelmatig 1 ex. gezien. Sinds eind december zijn er 2 Kerkuilen aanwezig, die tijdens het schrijven van dit verslag (half januari) nog steeds roepend en al aanwezig zijn (Gegevens van Ch. Jacobusse).

Winterwaarnemingen en nestkasten

Op verschillende boerderijen waren bij de bewoners winterwaarnemingen bekend van Kerkuilen. Op die boerderijen waar zij het meest recent werden gezien, of waar veel braakballen werden gevonden, werden in het najaar en de winter van 1981 nestkasten geplaatst. Tot nu toe zijn 12 kasten geplaatst, verspreid over geheel Zuid-Beveland: Driewegen 1x, Lewedorp 2x, Eversdijk 2x, Wemeldinge 1x, Goes 1x, Biezeling 1x, Waarde 1x, Wolphaartsdijk 1x, Rilland 1x en Oostdijk 1x.

Discussie

Uit gesprekken met boeren bleek dat de Kerkuil vroeger veel algemener was dan nu. Dit komt overeen met Braaksma en De Bruyn (1976) die stellen dat de Kerkuil vóór 1963 door geheel Zeeland (behalve St.-Philipsland en Tholen) als broedvogel voorkwam. Het aantal paren werd geschat op 150 à 300 paar. Nadien trad er een sterke teruggang op die er toe leidde dat het aantal paren in de periode 1969-1974 geschat werd op 12 tot 27 paar. Door een meer gericht

zoeken en het plaatsen van nestkasten zijn nieuwe broedgevallen bekend geworden. Voor 1977 werd het aantal broedgevallen van de Kerkuil in Zeeland geschat op 35 tot 45 paar (Meininger, 1977).

Wanneer bedacht wordt dat Zuid-Beveland nog niet geheel geïventariseerd is, is het aantal broedparen van waarschijnlijk 6 niet slecht. Zeker niet als dit vergeleken wordt met de dit jaar wel erg slechte resultaten van Walcheren, waar maar 1 broedpaar werd vastgesteld. Noord-Beveland leverde, volgens daar ter plaatse actieve mensen, 1 zeker broedgeval en 2 waarschijnlijke broedpogingen op, zodat de stand voor Midden-Zeeland voorlopig op 7 à 10 broedparen ligt.

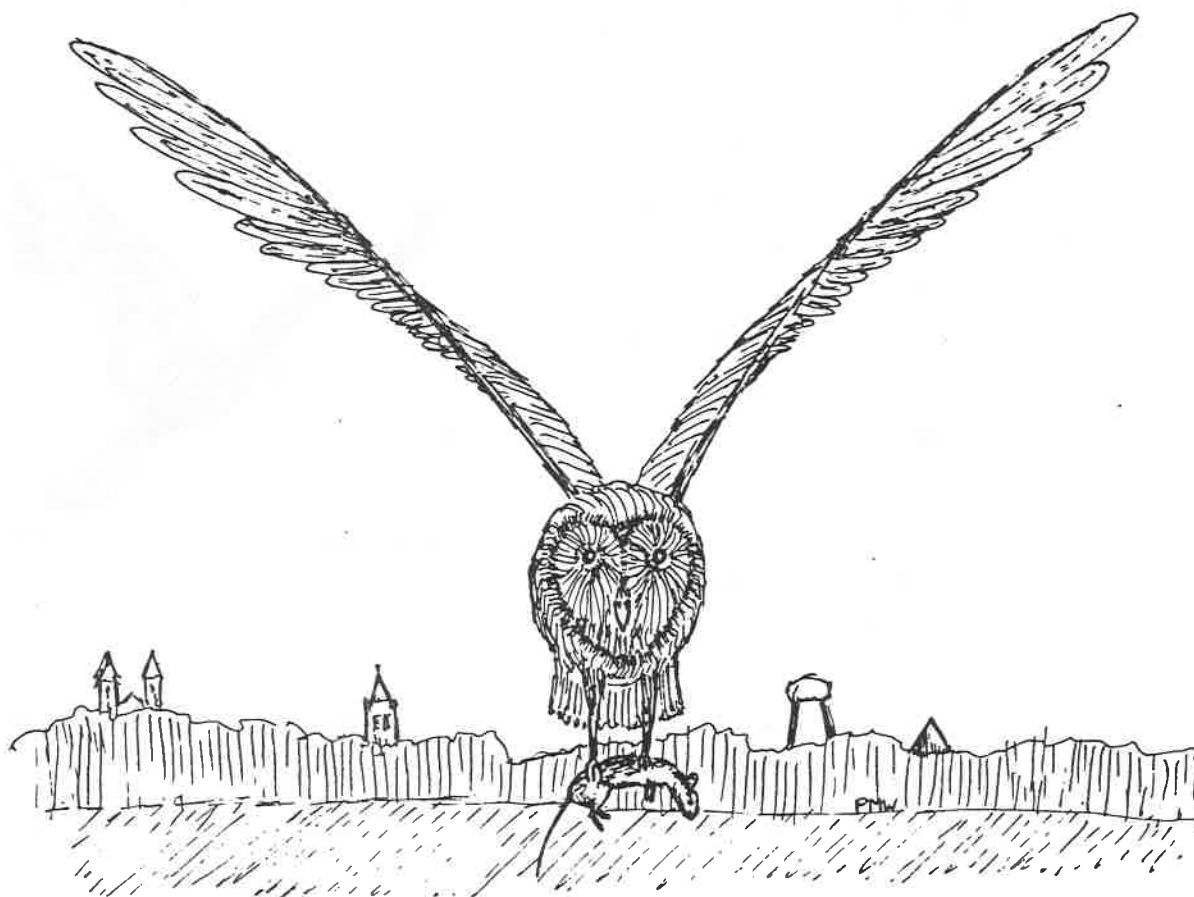
Het programma voor 1982 van de vogelwerkgroep voorziet, wat de Kerkuilen betreft, in een afronding van Zuid-Beveland. Het is te hopen dat de broedkasten door de uilen even enthousiast bewoond worden, als wij ze geplaatst hebben.

Bernard Krebs.

Literatuur

Braaksma, S. en O. de Bruyn (1976). De Kerkuilenstand in Nederland. *Limosa* 49, 135-187.

Meininger, P. (1977). Verspreiding en aantallen van de broedvogels in Zeeland; resultaten van het Atlasproject in de jaren 1973 t/m 1977. Middelburg, 65 blz.

Kerkuil

Bijzondere waarnemingen 1981

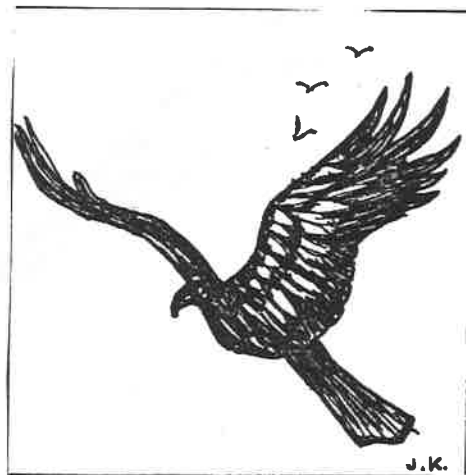
Wij zullen ons beperken tot de aardigste waarnemingen die binnengekomen zijn, daar het anders een heel boekwerk zou worden.

In januari werden er vijf Roodkeelduikers waargenomen bij Bath. Er kwamen ook grote aantallen ganzen voor in het Ganzengebied (De Poel), Schengegebied, Wilhelminapolder en Middelplaten. Vooral de vorstperiode in december heeft grote aantallen Kol- en Rietganzen naar Zuid-Beveland gelokt.

Van de reigerachtigen kwamen meldingen binnen van de Roerdomp (Oosterschenge), Purperreiger (Sloegebied), Grote zilverreiger (omgeving Goudplaat en de Piet). Opvallend was het grote aantal Blauwe reigers o.a. 16 ex. waargenomen door de jeugdafd. op de Middelplaten. Een leuke waarneming waren de twee Ooievaars in de Heerenpolder begin mei. Een jonge Jan van Gent werd waargenomen op de Oosterschel dedijk oostelijk van Yerseke.

Van de eenden kunnen wij 25 ex. Eidereenden in de Oosterschelde noemen, twee meldingen van de Krooneend, zes van de Zomertaling, enige Krakeenden, grote aantallen Brilduikers, Middelste zaagbekken en een Grote zaagbek.

Van de roofvogels kwamen er veel meldingen binnen van de Buizerd in het voorjaar en de winter, waaronder één van vier exemplaren zwevend boven het Abbekinderse Bos. Van de Sperwer, Blauwe kiekendief en Smelleken kwamen minder meldingen binnen, hoewel deze soorten 's winters regelmatig te vinden zijn. Van de Visarend en de Rode wouw, die in '80 gezien werden, in het Schenge, kwamen nu geen mel-

dingen binnen. De Bruine Kiekendief werd vooral waargenomen rond het Schengegebied, waar hij met meerdere paren broedt.

In het Poelbos werd enigszins verrassend de Waterral gezien, die verder ook in o.a. de Oosterschenge werd waargenomen.

Van de Kwartel werden drie waarnemingen opgestuurd. In de weitjes grenzend aan het Poelbos werden 1000 Goudplevieren waargenomen. Uit het Schengegebied werden enkele Bokjes gemeld, terwijl de Watersnip

daar in de trektijd in grote aantallen waargenomen werd. Ook broedt de soort daar. Opvallend is ook het grote aantal Kemphanen in de winter in het Schengegebied.

Een Zeekoet werd waargenomen in de haven bij de A.K.F. (Goes). Van de uilen werden ook verschillende vondsten gemeld, o.a. 4 ex. van de Velduil (Kwistenburg). De Ransuil was rijkelijk vertegenwoordigd. Er zijn verschillende winterslaapplaatsen bekend geworden, waar in totaal door ruim 60 Ransuilen geslapen wordt. De Steenuil werd enkele malen aangetroffen, terwijl er een broedgeval was in de omgeving van Baarsdorp. Van de Kerkuil kwam in '81 slechts één melding binnen.

Van de Piepers kwamen meldingen binnen van de Boompieper (omgeving Nisse) en de Oeverpieper (Oranjeplaat).

Een groot aantal Gele kwikstaarten werden waargenomen in de Zak van Zuid-Beveland (50 ex.) en op de Oosterschenge (28 ex.). Aardig was ook dat de Klapekster weer gezien is in het Poelbos; deze was ook in 1979 waargenomen.

Van de rietzangers werd de Sprinkhaanrietzanger (Schotsman) en de Snor gemeld (Oosterschenge). De laatste was waarschijnlijk een doortrekker.

Het Paapje werd waargenomen bij de Middelplaten; de Gekraagde roodstaart werd gesignaleerd in het Heggegebied bij Nisse en in het Oosterschengegebied. Ook hier ging het om doortrekkers. Een bijzonder leuke waarneming was een zingende Nachtegaal in het Poelbos bij 's-Heer Arendskerke, die echter na een week weer was verdwenen. De Beflijster werd bij het Veerse Meer gezien.

Eind december werden er een aantal van 12 Sneeuwgorzen gezien bij de ondergelopen zeedijk, tussen Het Sas en Kattendijke.

Wij danken allen die gehoor hebben gegeven om hun gegevens op te sturen en hopen weer op Uw medewerking.

Namens de vogelwerkgroep,

A.J. Kiel.

Verslag van de vogelwerkgroepvergadering op 20 oktober.

Aanwezig; A. Kiel; B. Krebs; A. Hannewijk; A. Oele en P. Wondergem.

1. Kerkuileninventarisatie.

Het blijkt dat er nog maar drie man klaar zijn met het stuk dat ze zouden inventariseren, anderen zijn gedeeltelijk klaar of zijn er nog niet aan toe gekomen. We gaan proberen het onderzoek deze winter nog af te ronden. Dit wordt nog verder besproken op de volgende vergadering.

2. Inventarisatie Hollandse Hoeve.

Bij de vraag wat we naast de kerkuileninventarisatie nog kunnen doen word voorgesteld te gaan inventariseren op de Hollandse Hoeve. In juni van dit jaar zijn Andre Hannewijk en Arno Oele hier al mee begonnen.

3. Instructieavonden vogelzang.

Gezien de inventarisatie van de Hollandse Hoeve waar veel kleine zangvogels voorkomen worden in het voorjaar enkele avonden gehouden om te oefenen in het herkennen van vogels aan de hand van de zang.

4. Volgende vergadering.

Deze zal zijn op 10 november om 19.30 uur

In de toekomst zal er naar worden gestreefd om minstens eenmaal per maand bij elkaar te komen.

Agendapunten voor de volgende vergadering.

- a. Kerkuilenproject.
- b. Hollandse Hoeve.
- c. Gegevens nestkastenproject.
- d. Sovontelling.
- e. Braakballenonderzoek.
- f. Avifauna voor Zuid-beveland.
- g. Taakverdeling binnen de werkgroep.

Verslag van de vogelwerkgroepvergadering op 10 november 1981.

Aanwezig; B. Krebs; A. Hannewijk; J. Kwekkeboom; A. Oele; H. Polderman;
P. Wondergem.

1. Kerkuileninventarisatie.

De inventarisatie afronden in 1981 blijkt niet mogelijk. Streefdatum is nu september 1982. Wel worden de volgende vergadering de gegevens van dit jaar op een rijtje gezet, iedereen wordt daarom verzocht zijn gegevens mee te brengen. Waarnemingen en broedgevallen gaan we dan op een kaartje aantekenen. In de stad Goes zal er door Chiel Jacobusse worden nagegaan of er kerkuilen broeden. Door Jaap Kwekkeboom zal een brief geschreven worden aan de b en w van de gemeente Borsele met het verzoek een kast te mogen hangen in de molen van Nisse.

2. Hollandse Hoeve.

Arno en Andre zullen deze winter gegevens verzamelen. Vanaf half maart zullen dan de broedvogels geïnventariseerd worden waarbij de zangposten dan in kaart gebracht worden. We gaan die tijd dan eenmaal per week inventariseren.

3. Braakballenonderzoek.

Begin 1982 gaan we van verschillende soorten roofvogels de braakballen onderzoeken. Voor dit onderzoek zijn tabellen verkrijgbaar die Bernard terzijnertijd zal bestellen. Voor zover mogelijk zullen van kerkuilen elke maand verse braakballen worden verzameld om zo het verloop in voedselverbruik na te gaan.

4. Avifauna Noord- en Zuid-Beveland.

We gaan deze waarschijnlijk in samenwerking doen met de Natuurbeschermingswacht voor noord- en zuid beveland samenstellen. Voor onze werkgroep zal Bernard de contactpersoon zijn.

5. Jaarverslag 1981.

Alle activiteiten van de werkgroep in 1981 zullen samen worden gebracht in een jaarverslag. De beschrijving zal door de volgende mensen gebeuren:

Kerkuileninventarisatie: Bernard Krebs

Nestkastenproject: Jaap Kwekkeboom en Piet Wondergem

Hollandse Hoeve: Arno Oele en André Hannewijk

Bijzondere waarnemingen: Arie Kiel

SOVON tellingen.

Inventarisatie buitengebied Borsele.

Poelbosinventarisatie.

6. Volgende vergaderingen.

De eerstvolgende vergadering is op 10 december Cornelis Houtmanstr. 10.

Vanaf januari 1982 wordt elke eerste donderdag van de maand vergadert

om steeds 20.00 uur, 7 januari J.A. Molstraat 9 Kapelle.

Agendapunten voor de volgende vergadering:

Kerkuilen + Torenvalken.

Avifauna Noord-en Zuid Beveland.

Braakballenonderzoek.

Sovontelling.

Databank.

Sovoncontactdag.

Data vergaderingen in 1982:

7 januari, 4 februari, 4 maart, 1 april, 6 mei, 3 juni, 2 september,

7 oktober, 4 november, 2 december.

HEGEMUS.

Verslag van de vogelwerkgroep op 10 december 1981

Aanwezig: A. Hannewijk, D. Krebs, A. Kiel, A. Oele, H. Polderman,
R. Provoost, M. Rootsaert, P. Wondergem, F. Boelé, (natuur
historisch secretaris) T. Outermans (vogelwerkgroep N.B.W.)

Avifauna voor Noord en Zuid-Beveland.

Er is besloten dit niet zo uitvoerig te doen als voor de grote rivieren en de randstad, maar wat minder groot opgezet, ongeveer het midden houdend tussen de avifauna van 1948 en die van de randstad. Door vijf mensen, drie van de K.N.N.V. en twee van de N.B.W., zal eerst een werkplan opgesteld worden. Dit zijn van de K.N.N.V. A.Kiel, R.Provoost en P.Wongem, en van de N.B.W. zijn dit C.Jacobusse en T. Outermans.

Braakballenonderzoek.

Op 13 februari wordt door de jeugdafdeling en de vogelwerkgroep een aantal braakballen onderzocht. Dit is meer een kennismaking met de braakballen van verschillende roofvogels dan een intensief onderzoek. Het komende jaar zullen op drie plaatsen op Zuid Beveland braakballen van ransuilen worden verzameld door P. Wondergem, F. Boelé en T. Outermans om eind 1982 gedetermineerd te worden.

Kerkuilenproject.

Eind van dit jaar zullen op zes plaatsen, waar de afgelopen winter kerkuilen gezien zijn, nestkasten worden opgehangen.

Agendapunten voor de volgende vergadering:

Jaarverslag.

Broedgevallen van Torenvalk in kaart brengen.

Kerkuileninventarisatie.

Hollandse Hoeve (broedvogels)

Volgende vergadering: 7 januari bij H. Polderman J.A. Molstr. 9 Kapelle.

Vergaderingen en excursies in 1981.

17 januari	Sovontelling.
14 februari	,,
26 februari	Instructieavond vogelzang.
9 maart	,, ,,
25 maart	Afronden Poelbosrapport.
7 april	Instructieavond vogelzang.
11 april	Vogelzangexcursie naar het poelbos.
23 april	Excursie naar het heggenreservaat.
28 april	Inventarisatie nachtvogels.
2,7 en 16 mei	Inventarisatie buitengebieden Borsele
7 en 9 mei	Inventarisatie nachtvogels.
5 december	Sovontelling.
20 oktober, 10 november en 10 december:	maandelijkse vergaderingen.

